

Karlskrona har elevhälsan som bas i arbetet mot psykisk ohälsa

Att minska psykisk ohälsa och stärka barnens mående är några av huvudmålen med TSI-arbetet i Karlskrona där skolans elevhälsa är den gemensamma arenan. Tillsammans med socialtjänsten och hälso- och sjukvården arbetar man i team för att i ett tidigt skede hjälpa barnen och familjerna.

2018 arbetade Susanne Wallin Eriksson som rektor på Holmsjöskolan i Karlskrona. Under en tid hade hon och hennes kollegor sett att antalet elever som visade tecken på psykisk ohälsa ökade i området som har en socioekonomisk problematik. Många barn hade också språksvårigheter och måluppfyllelsen i skolan sjönk.

– Jag hade gjort ännu en anmälan till socialtjänsten och upplevde att det inte hände någonting. Jag och en rektorskollega kände att vi behövde hjälp i att stödja våra elever och familjer, att vi inte klarade av det själva och att vi behövde andra funktioner och professioner i vårt arbete med familjerna. Vi behövde samla krafterna, säger Susanne Wallin Eriksson som i dag är biträdande rektor på Rödebyskolan i Karlskrona.

När de två rektorerna pratade om sin frustration kom en kurator in i rummet och berättade om en föreläsning kring tidiga och samordnade insatser som hon varit på, och på den vägen är det. I dag består TSI-arbetet av fyra skolor med tillhörande förskolor i Karlskrona som arbetar med samarbetsteam kring barn som riskerar en ogynnsam utveckling. Att sätta in åtgärder

betydligt tidigare än förut och att redan från början ha med de aktörer som kan hjälpa barnet är centralt i arbetet. Teamen utgörs av representanter från skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården.

– Tanken är att vi ska kunna hjälpa familjerna gemensamt så att de inte behöver gå runt till de olika instanserna och det känner vi att vi har lyckats med. Nu träffas vi oftast på skolans arena och samarbetet gör det möjligt för oss att tillsammans rådgöra och bestämma vilken aktör som har bäst ingång i familjen, säger Susanne Wallin Eriksson.

Minska psykisk ohälsa och stärka barnen

I teamarbetet har man utgått från den befintliga strukturen i elevhälsoteamet där kurator, skolsköterska, specialpedagog, speciallärare och förskolechef/rektor på respektive förskola/skola ingår. Utöver dessa deltar även psykiatrisköterska från primärvården, kurator/terapeut från första linjen, skolpsykolog och personal från funktionsstödsförvaltningen. Från socialtjänsten finns representanter från både familjestöd och mottagningsenheten. Teamet har även tillgång till studievägledare.

Det tvärprofessionella teamet träffas varannan vecka och diskuterar då barn som uppmärksammas via skolans elevhälsa, men på senare tid även ärenden som kommit via socialtjänsten. I teamet diskuteras vilka åtgärder som ska vidtas, vilka aktörer som ska gå in i vilka ärenden samt uppföljning. En person är ”spindel” i ärendet och håller i kontakten med familjen.

Tillsammans arbetar man utifrån fyra mål:

1. Att minska psykisk ohälsa och stärka barn och elevers förutsättningar för bättre mående och en ökad målpfyllelse i skolan.
2. Att arbeta förebyggande och på så sätt minska antalet orosanmälningar.
3. Bygga upp en hållbar modell för samarbete och struktur som inkluderar alla aktörer och som kan implementeras på andra skolområden.
4. Att bygga hållbart för ett helt liv.

Exempel på insatser:

- Temakvällar där vårdnadshavare får information om vilket stöd som finns och där teman som rör hälsa diskuteras, till exempel om sömn, kost eller ångest.
- En checklista har tagits fram för personal som ger stöd att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa.
- Utbildning för personal om bland annat barnkonventionen, problematisk skolfrånvaro och våld i nära relationer.
- En ”närvarotrappa” har tagits fram med information om hur man jobbar förebyggande med problematisk frånvaro.
- Funktionsstöd är med och tittar på lärmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).
- Funktionsstöd föreläser för personal inom skolan hur man bemöter barn med NPF.

Framgångsfaktorer och utmaningar

Den samlade kompetensen i arbetsteamet och ökad kunskap och förståelse för varandras verksamheter är exempel på framgångsfaktorer som identifierats i TSI-arbetet i Karlskrona hittills.

– Vi har lärt känna varandras verksamheter och vad de kan erbjuda, och har en trygghet i det. Det har också gjort att det har blivit lättare att stötta varandra och vi har fått tätare kommunikationsvägar. Det är lättare att ringa varandra och fråga om råd nu till exempel, säger Susanne Wallin Eriksson.

Hon upplever också att familjerna öppnat sig på ett helt annat sätt när verksamheterna nu möter dem på skolans arena, istället för på socialkontoret som de kallades till tidigare. Det har också inneburit att familjer i större utsträckning vänt sig till socialtjänsten frivilligt för att få hjälp och att antalet ansökningar ökat.

De utmaningar man stött på under arbetets gång handlar framför allt om de olika lagstiftningar som gäller för verksamheterna och sekretessen. I arbetet har man använt sig av samtyckesblanketter eller muntligt samtycke, som har accepterats av deltagarna. Under coronapandemin har det också varit svårt att få till möten där samtliga verksamheter kan vara med.

Arbetet ska spridas till samtliga skolor i kommunen

Arbetet med en elevhälsobaserad modell som första linje har inledningsvis testats i mindre skala. Ett 30-tal barnfamiljer har fått stöd och det beskriver Susanne Wallin Eriksson som framgångsrikt.

– Familjerna har sagt att det går väldigt snabbt att få hjälp. Det som tidigare tagit månader kan nu gå på en vecka, och det känns jättebra. Det är ju det vi vill – att fler barn ska få bättre hjälp i ett tidigare skede.

Karlskrona kommun har beslutat att TSI-arbetet ska spridas till samtliga skolor i kommunen. En grupp har bildats över förvaltningsgränserna, där Susanne Wallin Eriksson är utvecklingsledare.

– Det är jättespännande och väldigt roligt att arbetet har uppmärksammats och att man vill fortsätta jobba på det här sättet. När arbetet byggs ut ska även BUP, habiliteringen och barnmottagningen ingå, säger Susanne Wallin Eriksson.